

Cor Karnekamp

Zaterdag 6 september was het dan zover. Na enig uitstel konden we ons een weekend uitleven in België. Zo rond tien uur stond er een groot aantal auto's bij het afspraakpunt langs het Waaslandkanaal, in de nabijheid van Kiendrecht. Doordat veel auto's meer dan 1 persoon aangevoerd hadden was het een drukte van jewelste. Omdat velen elkaar gedurende lange tijd niet zien wordt er natuurlijk bij zo'n gelegenheid over en weer druk bijgepraat en dat dan in diverse talen. Op zo'n verzamelactiviteit geven nu eenmaal leden uit verschillende landen acte de présence. Zo waren verzamelaars uit Duitsland, Nederland, Engeland, Denemarken en naar ik hoorde uit Portugal en natuurlijk het gastland België aanwezig.

Omdat het niet mogelijk was het bouwdoek te betreden, was - door de goede zorgen van de BVP - van twee lagen van de Zanden van Oorderen (te weten de Atrina-laag en de Basislaag) ieder zo'n 40 ton naar een spoelplaats langs het Waaslandkanaal vervoerd. Op een teken van onze goede vriend Kristiaan Hoedemakers, leider en organisator van het evenement, trok de hele karavaan van het afspreekpunt naar de spoelplaats. Met professionele en soms ook wel vreemde zeven toog iedereen aan de arbeid. Verheugend is het dat leeftijd geen rol schijnt te spelen: vanaf 14 tot bijna 80 jaar, man en vrouw, het maakt niets uit, verzameld wordt er. En soms in geweldige hoeveelheden. Tussen de bedrijven door worden ook nog nieuwe contacten gelegd, ervaringen uitgewisseld en gevonden bijzonderheden aan elkaar getoond.

In totaal hebben zo'n 120 mensen deelgenomen aan deze happening. Het zal nog wel enige tijd duren eer iedereen zijn materiaal collectie-gereed heeft. Wij maken van deze gelegenheid gebruik de BVP en in het bijzonder Kristiaan Hoedemakers te bedanken voor de organisatie en de goede sfeer. Graag tot een volgende keer.

Van Kristiaan Hoedemakers kregen we de volgende informatie over de locatie. Het sediment is gemonsterd aan de zuidzijde van de oude zinkput waar de elementen voor de Liefkenshoektunnel gebouwd werden. Deze zinkput maakt nu deel uit van het Verrebroekdok. Hoedemakers & Marquet (1992) beschreven het bovenste deel van het profiel, tot aan de *Atrina*-laag. De *Atrina*-laag begint op 14.70 m onder maaiveld en loopt door tot -15.10 m (onderkant profiel). Bij de nieuwe bemonstering bleek dat zich onder de *Atrina*-laag een 2 m dikke afzetting bevindt, bestaande uit lichtgeel, tamelijk grof zand met veel schelpgruis en schelpen (waaronder veel fragmenten van *Atrina*) en schelpplenzen. Het is geen apart herkenbare laag en vormt samen met het bovenste deel van de *Atrina*-laag één geheel. Hieronder bevindt zich de 40 cm dikke basislaag van de Zanden van Oorderen. Het sediment van de kleinste (linker) hoop was afkomstig uit het onderste deel van de *Atrina*-laag en dat van de grootste (rechter) hoop uit de basislaag.

De juiste locatie-aanduidingen van het materiaal zijn dus:

Verrebroekdok (Kallo, België), Lillo Formatie, Zanden van Oorderen

respectievelijk: onderkant *Atrina*-laag (-15.10 tot -17.10 m)

Basis-laag (-17.10 tot -17.50 m)

Enkele impressies van de verzamelexcursie bij Kallo. (foto's Cor Karnekamp)

HET VERZAMELDE MATERIAAL

In de Zanden van Oorderen komen natuurlijk niet alleen mollusken voor, ook andere diergroepen zijn ruimschoots aanwezig. Zeer algemeen zijn resten van zeepokken; ook resten van zeeëgels en bryozoën zijn niet zeldzaam. Verder zoals te verwachten otholieten en tanden van diverse vissoorten. Algemeen is ook de worm *Ditrupea*. Ook foraminiferen ontbreken niet (zie het artikel van Adrie Kerkhof).

Wellicht komen we in de toekomst nog eens met een volledige faunalijs van de ontsluiting bij Kallo.

Soort	Basislaag	<i>Atrina</i> -laag
<i>Emarginula crassa</i> J. Sowerby, 1813		x
<i>Gibbula beetsi</i> Van Regteren Altena, 1954	x	x
<i>Calliostoma simile</i> (J. Sowerby, 1818)	x	x
<i>Turboella obsoleta</i> (Wood, 1848)	x	x
<i>Tornus belgicus</i> (Glibert, 1949)		x
<i>Capulus unguis</i> (J. Sowerby, 1816)	x	
<i>Calyptrea chinensis</i> (Linné, 1758)	x	x
<i>Aporrhais scaldensis</i> Van Regteren Altena, 1954		x
<i>Capulacmaea kalloensis</i> Marquet, 1993		x
<i>Natica multipunctata</i> Wood, 1842	x	x
<i>Neptunea contraria</i> (Linné, 1771)	x	
<i>Buccinum undatum</i> Linné, 1758		x
<i>Amyclina labiosa</i> (J. de C. Sowerby, 1824)	x	x
<i>Hinia consociata</i> (Wood, 1848)	x	x
<i>Scaphella lamberti</i> (J. Sowerby, 1816)	x	x
<i>Terebra inversa</i> Nyst, 1835		x
<i>Turbonilla internodula</i> (Wood, 1848)		x
<i>Cylichna cylindracea</i> (Pennant, 1777)	x	x
<i>Yoldia myalis</i> (Couthouy, 1838)		x
<i>Atrina</i> sp.	x fr.	x fr.
<i>Heteranomia squamula</i> (Linné, 1758)	x	x
<i>Monia patelliformis</i> (Linné, 1767)	x	x
<i>Ostrea edulis</i> Linné, 1758	x	x
<i>Parvilucina scaldensis</i> Glibert & Van de Poel, 1967		x
<i>Mysella bidentata</i> (Montagu, 1803)	x	x
<i>Cyclocardia orbicularis chamaeformis</i> (J. de C. Sow., 1825)	x	x
<i>Glibertia prosperi</i> Van der Meulen, 1951		x
<i>Astarte fusca basteroti</i> De la Jonkaiere, 1823	x	x
<i>Astarte incerta</i> Wood, 1853	x	x
<i>Astarte obliquata obliquata</i> J. Sowerby, 1817	x	x
<i>Digitaria forbesi</i> (Wood, 1874)		x
<i>Digitaria digitaria</i> (Linné, 1758)		x
<i>Goodallia triangularis</i> (Montagu, 1803)		x
<i>Laevicardium decorticatum</i> (Wood, 1840)	x	x
<i>Ensis complanatus</i> J. de C. Sowerby, 1844	x fr.	x fr.
<i>Angulus benedeni</i> (Nyst & Westendorp, 1839)	x	
<i>Angulus donacinus</i> (Linné, 1758)		x
<i>Gari fervensis</i> (Gmelin, 1791)		x
<i>Pygocardia rustica rustica</i> (J. Sowerby, 1818)	x	x

<i>Dosinia lupinus linct</i> (Pulteney, 1799)		x
<i>Timoclea ovata</i> (Pennant, 1777)		x
<i>Corbula gibba gibba</i> (Olivi, 1792)	x	x
<i>Hiatella arctica</i> (Linné, 1767)	x	x
<i>Cyrtodaria angusta</i> (Nyst & Westendorp, 1839)	x	x

LITERATUUR

- Hoedemakers, 'K. & R. Marquet, 1992. Lithostratigraphy of Pliocene deposits in the Liefkenshoektunnel construction works near Kallo (NW Belgium). - Contr. Tert. Quatern. Geol., 29(1-2): 21-25, 2 figs.